

מוח והתנהגות: תהליכים קוגניטיביים והשפעתם על התפקוד

מסלול מוסמך, מספר קורס: 320.4164

סמסטר ב', תשפ"א 2021

מרצה: ד"ר רחלי קיצוני [e-mail: rkizony@univ.haifa.ac.il](mailto:rkizony@univ.haifa.ac.il)

משך הקורס: 2 שש"ס במהלך סמסטר ב'

יום ד' בין השעות 14.00-16.00

מטרות הקורס:

- להעמיק את הידע בתחום הקוגניטיבי - מטה קוגניטיבי; להכיר מודלים שונים להתערבות עם אוכלוסיות שונות לאורך רצף החיים והאבחנות הקשורות ליכולת הקוגניטיבית של האדם לתפקד בחיי היום יום.
- להעמיק בהבנת הקשר בין תפקוד המוח לעיסוק האדם.
- לגשר בין התיאוריה לקליניקה ובין האבחון לטיפול.

חובות הסטודנט/ית וציון הקורס:

- השתתפות פעילה בשיעורים הכוללת (20%);
 - הבאת תיאור מקרה לכיתה לצורך דיון בקבוצות עבודה במהלך השיעורים בהתאמה לחומר שיילמד.
 - התנסות באבחון בקליניקה/מרחוק ודיון בתובנות בכיתה.
- הצגת תיאור המקרה המלא (בקבוצות העבודה) בשני השיעורים האחרונים של הסמסטר - 30%.
- עבודה מסכמת (הגשה ב 1.7.21); סיכום של פעילות טיפולית (הצעה של פעילות או פעילות שנעשתה בפועל) מבוססת ראיות בהתאם לתיאור המקרה; הנחיות מפורטות יימסרו בהמשך – 50%.
- ייתכנו שינויים בסילבוס עקב אילוצים בלתי צפויים כגון סגר.

מהלך הקורס (יתכנו שינויים ברצף הנושאים):

נושא	תאריך	
מבוא לקוגניציה, מטה קוגניציה; מודעות ותפקודים ניהוליים; מושגים ומודלים תיאורטיים מרכזיים (מוח-התנהגות, Cognitive reserve)	3.3.21	1
	10.3.21	2
הערכה; עקרונות, דוגמאות והתנסות	17.3.21	3
	24.3.21- 2.4.21 חופשת פסח	
המשך הערכה; עקרונות, דוגמאות והתנסות	7.4.21	4
	14.4.21- חופשת יום העצמאות	
דיון בתובנות ומסקנות מהעברת אבחון בקליניקה בחירת ותחילת עבודה על תאורי מקרה בהתאם לחומר שנלמד	21.4.21	5
התערבות; גישות מרכזיות אסטרטגיות קוגניטיביות	28.4.21	6
	5.5.21	7
המשך התערבות; חיבור הערכה והתערבות המשך עבודה על תאורי מקרה; יישום החומר החדש שנלמד	12.5.21	8
המשך התערבות; גישות מרכזיות שימוש בטכנולוגיות משימה כפולה	19.5.21	9
המשך התערבות המשך עבודה על תיאורי מקרה; יישום החומר החדש שנלמד	26.5.21	10
פעילות גופנית וקוגניציה	2.6.21	11
תיאורי מקרה	9.6.21	12
תיאורי מקרה וסיכום	16.6.21	13

תיאור מקרה- להביא לכיתה בתאריך ה 21.4.21.

על התיאור לכלול:

מידע על האדם; פרטים שרלבנטיים להבנת מצבו/ה ללא זיהוי.

מידע על סיבת ההפניה לריפוי בעיסוק או צורך בהפניה לריפוי בעיסוק.

דילמות שעלו בטיפול/הערכה/קריאת המידע הרפואי/ היכרות עם האדם ועוד.

התנסות באבחון בקליניקה והצגת/הגשת מסקנות - לדיון בכיתה ב 21.4.21

יש להתנסות בהעברת אחד האבחונים שהוזכרו בשיעורים עם אדם בקליניקה.

להכין סיכום בעמוד אחד לדיון בכיתה:

- רציונל לבחירת האבחון לאדם הספציפי.
- מסקנות מהעברת האבחון; מצב קוגניטיבי-תפקודי של האדם, מטרת טיפול שיכולה להיגזר מממצאי האבחון, מגבלות האבחון, יתרונות האבחון (שני האחרונים בהתייחס לאדם הספציפי).
- מקורות (של האבחון, מאמר במידה ורלבנטי).

ביבליוגרפיה בסיסית

- Bayley, M. T., Tate, R., Douglas, J. M., Turkstra, L. S., Ponsford, J., Stergiou-Kita, M., ... & Bragge, P. (2014). INCOG guidelines for cognitive rehabilitation following traumatic brain injury: methods and overview. *The Journal of head trauma rehabilitation*, 29(4), 290-306.
- Bogdanova, Y., Yee, M. K., Ho, V. T., & Cicerone, K. D. (2016). Computerized cognitive rehabilitation of attention and executive function in acquired brain injury: A systematic review. *The Journal of head trauma rehabilitation*, 31(6), 419-433
- Carson, V., Hunter, S., Kuzik, N., Wiebe, S. A., Spence, J. C., Friedman, A., ... & Hinkley, T. (2016). Systematic review of physical activity and cognitive development in early childhood. *Journal of science and medicine in sport*, 19(7), 573-578.
- Chung CSY, Pollock A, Campbell T, Durward BR, Hagen S. (2013). Cognitive rehabilitation for executive dysfunction in adults with stroke or other adult non-progressive acquired brain damage. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, 4. Art. No.: CD008391. DOI: 10.1002/14651858.CD008391.pub2.
- Cicerone, K. D., Goldin, Y., Ganci, K., Rosenbaum, A., Wethe, J. V., Langenbahn, D. M., ... & Trexler, L. (2019). Evidence-based cognitive rehabilitation: systematic review of the literature from 2009 through 2014. *Archives of physical medicine and rehabilitation*, 100(8), 1515-1533.
- Clark-Wilson, J., Giles, G. M., & Baxter, D. M. (2014). Revisiting the neurofunctional approach: Conceptualizing the core components for the rehabilitation of everyday living skills. *Brain injury*, 28(13-14), 1646-1656.
- Dawson, D., & Marcotte, M.D. (2017) Special issue on ecological validity and cognitive assessment, *Neuropsychological Rehabilitation*, 27:5, 599-602, DOI: 10.1080/09602011.2017.1313379
- Dawson, D., Richardson, J., Troyer, A., Binns, M., Clark, A., Polatajko, H., ... & Bar, Y. (2014). An occupation-based strategy training approach to managing age-related executive changes: a pilot randomized controlled trial. *Clinical rehabilitation*, 28(2), 118-127.
- Dawson, P., & Guare, R. (2010). *Executive skills in children and adolescents: A practical guide to assessment and intervention*. Guilford Press
- Frisch, C., Tirosh, E., & Rosenblum, S. (2019). Parental Occupation Executive Training (POET): An Efficient Innovative Intervention for Young Children with Attention Deficit Hyperactive Disorder. *Physical & occupational therapy in pediatrics*, 1-15.
- Gillen, G. (2009). *Cognitive and Perceptual Rehabilitation: Optimizing Function*. St. Louis,

Elsevier.

- Galetto, V., & Sacco, K. (2017). Neuroplastic Changes Induced by Cognitive Rehabilitation in Traumatic Brain Injury: A Review. *Neurorehabilitation and Neural Repair*, 31(9), 800-813.
- Goldstein, S., Naglieri, J. A., Princiotta, D., & Otero, T. M. (2014). Introduction: a history of executive functioning as a theoretical and clinical construct. In *Handbook of executive functioning* (pp. 3-12). Springer New York.
- Halligan, P. W. & Wade, D. T. (2006). Effectiveness of Rehabilitation for Cognitive Deficits. Oxford University.
- Hahn-Markowitz, J., Berger, I., Manor, I., & Maeir, A. (2016). Efficacy of Cognitive-Functional (Cog-Fun) Occupational Therapy Intervention Among Children With ADHD: An RCT. *Journal of attention disorders*, 1087054716666955.
- Hahn-Markowitz, J., Berger, I., Manor, I., & Maeir, A. (2018). Cognitive-functional (cog-fun) dyadic intervention for children with ADHD and their parents: impact on parenting self-efficacy. *Physical & occupational therapy in pediatrics*, 38(4), 444-456.
- Jaber, A. F., Hartwell, J., & Radel, J. D. (2019). Interventions to address the needs of adults with postconcussion syndrome: A systematic review. *American Journal of Occupational Therapy*, 73, 7301205020. <https://doi.org/10.5014/ajot.2019.028993>.
- Katz, N. & Toglia, J., (Eds). (2018). *Cognition, occupation and participation across the life span: models neuroscience, neurorehabilitation and for intervention in occupational therapy*. 4th edition. Bethesda MD: AOTA Press.
- Kennedy, Greg, Roy J. Hardman, Helen Macpherson, Andrew B. Scholey, and Andrew Pipingas. "How does exercise reduce the rate of age-associated cognitive decline? A review of potential mechanisms." *Journal of Alzheimer's Disease* 55, no. 1 (2017): 1-18.
- Krasny-Pacini, A., Chevignard, M., & Evans, J. (2014). Goal Management Training for rehabilitation of executive functions: a systematic review of effectiveness in patients with acquired brain injury. *Disability and Rehabilitation*, 36(2), 105-116.
- Lidz, C. S., & Gindis, B. (2003). Dynamic assessment of the evolving cognitive functions in children. Vygotsky's educational theory in cultural context. In C. Lidz & J.G Elliot (Eds.), *Dynamic Assessment: Prevailing models and applications* (pp. 99-116). NY: Elsevier Science.

- Levanon-Erez, N., Kampf-Sherf, O., & Maier, A. (2019). Occupational therapy metacognitive intervention for adolescents with ADHD: Teen Cognitive-Functional (Cog-Fun) feasibility study. *British Journal of Occupational Therapy*, 0308022619860978.
- Maier, A., Fisher, O., Bar-Ilan, R. T., Boas, N., Berger, I., & Landau, Y. E. (2014). Effectiveness of Cognitive-Functional (Cog-Fun) occupational therapy intervention for young children with attention deficit hyperactivity disorder: A controlled study. *American Journal of Occupational Therapy*, 68(3), 260-267.
- Mowszowski, L., Lampit, A., Walton, C. C., & Naismith, S. L. (2016). Strategy-based cognitive training for improving executive functions in older adults: a systematic review. *Neuropsychology review*, 26(3), 252-270.
- Morgan, J. E., & Ricker, J. H. (Eds.). (2016). *Textbook of clinical neuropsychology*. In JE Morgan & JH Ricker (Eds.), *Textbook of clinical neuropsychology* (pp. 38–57). New York, NY : Taylor & Francis.
- Pfeiffer, B., Clark, G. F., & Arbesman, M. (2018). Effectiveness of cognitive and occupation-based interventions for children with challenges in sensory processing and integration: A systematic review. *American Journal of Occupational Therapy*, 72(1), 7201190020p1-7201190020p9.
- Polatajko, H. J., McEwen, S. E., Ryan, J. D., & Baum, C. M. (2012). Pilot randomized controlled trial investigating cognitive strategy use to improve goal performance after stroke. *American Journal of Occupational Therapy*, 66(1), 104-109.
- Radomski, M. V., Anheluk, M., Bartzen, M. P., & Zola, J. (2016). Effectiveness of interventions to address cognitive impairments and improve occupational performance after traumatic brain injury: a systematic review. *American Journal of Occupational Therapy*, 70(3), 7003180050p1-7003180050p9.
- Skidmore, E. R., Butters, M., Whyte, E., Grattan, E., Shen, J., & Terhorst, L. (2017). Guided training relative to direct skill training for individuals with cognitive impairments after stroke: a pilot randomized trial. *Archives of physical medicine and rehabilitation*, 98(4), 673-680.
- Sohlberg, M. M. & Mateer, C. A. (2001). *Introduction to Cognitive Rehabilitation: Theory and Practice*. NY: Guilford.
- Sohlberg, M. M., & Turkstra, L. S. (2011). *Optimizing cognitive rehabilitation: Effective instructional methods*. Guilford Press.
- Thornton, A., Licari, M., Reid, S., Armstrong, J., Fallows, R., & Elliott, C. (2016). Cognitive orientation to (daily) occupational performance intervention leads to improvements in impairments, activity and

- participation in children with Developmental Coordination Disorder. *Disability and Rehabilitation*, 38(10), 979-986.
- Toglia, J. & Kirk, U. (2000). Understanding awareness deficits following brain injury. *NeuroRehabilitation*, 15, 57-70.
- Toglia, J., Johnston, M. V., Goverover, Y., & Dain, B. (2010). A multicontext approach to promoting transfer of strategy use and self regulation after brain injury: An exploratory study. *Brain Injury*, 24(4), 664-677.
- Toglia, J. P., Rodger, S. A., & Polatajko, H. J. (2012). Anatomy of cognitive strategies: A therapist's primer for enabling occupational performance. *Canadian Journal of Occupational Therapy*, 79(4), 225-236.
- Tornås, S., Løvstad, M., Solbakk, A. K., Evans, J., Endestad, T., Hol, P. K., ... & Stubberud, J. (2016). Rehabilitation of executive functions in patients with chronic acquired brain injury with goal management training, external cuing, and emotional regulation: a randomized controlled trial. *Journal of the International Neuropsychological Society*, 22(4), 436-452.
- Ylvisaker, M. (1998). *Traumatic Brain Injury Rehabilitation* (2nd Ed.). Boston: Butterworth-Heinemann.